

ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

27 Ιανουαρίου - 12 Φεβρουαρίου 1975
Καλλιτεχνικό Πνευματικό Κέντρο «Ώρα»
Ξενοφώντος 7, Αθήνα - Τηλ. 32.30.698

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΣΩΓΡΑΦΟΥΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΚΡΙΤΙΚΟΥΣ ΤΕΧΝΗΣ

Ἡ «᾽Ωρα» παρουσιάζει ἓν μέρος ἀπὶ τὰ ἔργα, ποῦ ζωγράφισα ἀπὸ τὸ 1949 ὡς τὸ 1974. Ὅλο αὐτὸ τὸ διάστημα συνέχισα τὶς προσπάθειές μου γιὰ τὴ ζωγραφικὴ, γράφοντας, παράλληλα, πάνω στὸ ἴδιο θέμα μὴν ἐκτενῆ μελέτη, τεχνικὴ, ἐπιστημονικὴ καὶ φιλοσοφικὴ. Σ' αὐτὰ ἀφιέρωνα, ὅσο χρόνο μοῦ ἄφινε τὸ ἐπάγγελμά μου σὰν δασκάλου, οἱ οικογενειακὲς μου ὑποχρεώσεις — ἀρρώστιες, θάνατοι — καὶ οἱ ἄλλες ἀντίξοες περιστάσεις.

Μοῦ εἶναι ἀδύνατο νὰ χρονολογήσω τὸ καθένα ἀπὸ τὰ ἔργα, ποῦ παρουσιάζονται : Ὅσο τὰ εἶχα στὸ ἐργαστήριό τᾶ-βλεπα ὅπως ὁ βιολόγος τὶς καλλιέργειές του. Τὰ ἐρευνοῦσα ἐπεμβαίνοντας κάθε τόσο στὴ διαμόρφωσή τους. Συμμόρφωνα πολλὲς φορές αὐτὴ τὴ διαμόρφωση μὲ συμπεράσματα βγαλμένα, ἐν τῷ μεταξύ, ἀπὸ ἔργα μεταγενέστερα κατὰ 10 ἢ καὶ κατὰ 20 χρόνια, γιὰτὶ τότε εὗρισκα τὴ λύση τῶν προβλημάτων, ποῦ μοῦ εἶχαν θέσει αὐτοὶ οἱ παλαιότεροι πίνακες. Ἄλλα ἔργα ἐπαναλαβαίνονταν σὲ δεύτερο καὶ τρίτο τελεῖο. Πάντως ὁ αὐξαν ἀριθμὸς ποῦ μπήκε στὰ ἔργα γιὰ τὴν ἐκθεσὴ δίνει σ' αὐτὰ κάποια χρονολογικὴ σειρά, τοῦλάχιστον, ὅσον ἀφορᾷ τὸ στήσιμό τους.

Ἔχω ζήσει, σ' ὅλες τους τὶς φάσεις, τοὺς ἀγῶνες τῆς μοντέρνας τέχνης ἀπὸ τὴ μαθητικὴ μου ἡλικία καὶ μὲ τρόπο ἐνεργητικὸ, παρ' ὅλο ποῦ τότε βρισκόμουν μακριὰ ἀπὸ τὰ μεγάλα καλλιτεχνικὰ κέντρα. Ἐφθασαν ὁμως στιγμές, ποῦβλεπα πῶς ἡ φορὰ τῶν ἀγῶνων αὐτῶν μᾶς ἀπομάκρυνε ἀπὸ τὴν ἀναπαραστάση τῆς ὀρατῆς πραγματικότητας κι αἰσθανόμενον, πῶς θὰ μᾶς ἦταν ἀδύνατο ν' ἀποσπασθοῦμε ἀπὸ τοὺς δεσμοὺς μας μὲ τὴν πραγματικότητά αὐτή. Ἐπιθυμοῦσα μὲ τὴ ζωγρα-

φική να έρμηνεύσω αυτή την πραγματικότητα. Τίποτα δεν θάταν πιά έκπληκτικό, πιά δυνατό. Μά για να φθάνει κανείς σε μιὰ παρόμοια έρμηνεία δεν μπορεί να βασίζεται πάντα σ' έφευρέσεις, σε εύρηματα πού, άλλωστε, έχουν πιά άρχισει να έξαντλούνται. Έχουμε ανάγκη μιὰς τεχνικής με την πιά πλατεία σημασία τής λέξης, πού άρχίζει εκεί πού τελειώνει ή φιλοσοφία και τελειώνει εκεί πού άρχίζει τó μετέ, μιὰς τεχνικής καινούργιας, πού να βγαίνει άπ' την παρούσα κατάσταση τής τεχνικής στη ζωγραφική. Δεν μπορεί κανείς να υίοθετεί περασμένες τεχνικές, όπως τής αναγέννησης ή τού έμπρεσσιονισμού, πού είχαν έρμηνεύσει την πραγματικότητα κάτω άπό διαφορετικές συνθήκες — περιττό να γίνει λόγος για άρχαίες τεχνικές. Σ' αυτές τις περιπτώσεις δεν θάχαμε παρά μιὰ μίμηση έρμηνείας. Θάπρεπε ώστόσο να μελετήσουμε τις παλιές τεχνικές. Στην περιοχή τής τέχνης ύπάρχει πάντα μιὰ διαλεκτική συνέχιση.

Η τεχνική μας θά μπορούσε να στηρίζεται σε μιὰ θεωρία έπιστημονική, άλλα όχι έγκεφαλική — έγκεφαλικό είναι τó ψευτοεπιστημονικό — μιὰ θεωρία πού θά μπορούσε να διαμορφωθεί κατά τή διάρκεια, προφανώς, τής κατάκτησης τής καινούργιας τεχνικής. Όλες οι τεχνικές τής καλής ζωγραφικής άντέχουν σ' ένα έπιστημονικό έλεγχο εκ των ύστερων. Θάπρεπε ή θεωρία μας ναίνα όσο τó δυνατόν πιά άντικειμενική. Κάθε έρμηνεία, βέβαια, στην τέχνη πραγματοποιείται μέσω ενός ταμπεραμέντου. Άλλα τó ταμπεραμέντο εκφράζεται καλύτερα, όταν τείνει σ' ένα άντικειμενικό σκοπό. Ό ναρκισσμός άδυνατίζει την έκφραση. Είναι ή περίπτωση πού λέμε για τó ζωγράφο, πώς μιμείται τόν εαυτό του. Η άντικειμενικότητα θά μπορούσε να καταστήσει την τεχνική πιά έξελίξιμη κι έτσι θάταν δυνατό να έμβαθύνουμε, να τελειοποιήσουμε, να φθάσουμε σε κάτι τó πιά μόνιμο, τó πιά στερεό.

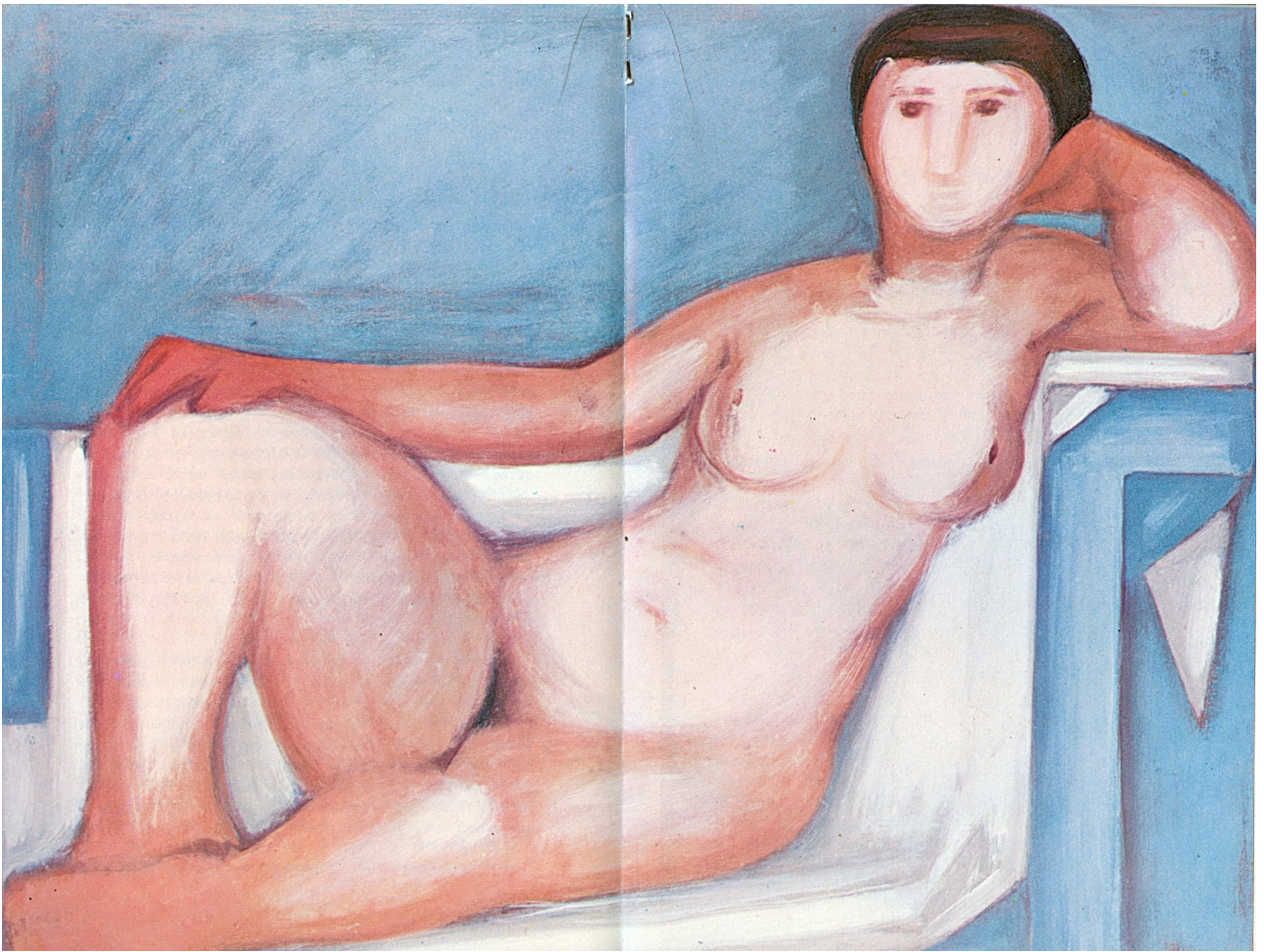
Τό ότι είναι αδύνατο στον άνθρωπο ν' άποσπασθί άπ' την πραγματικότητα, χωρίς κακές γι' αυτόν συνέπειες, τó κα-

τάλάβαιναν κι οι μοντέρνοι ζωγράφοι κι αισθάνονταν την ανάγκη να εκφράζονται άμεσα με πραγματικά άντικείμενα, κάθε φορά πού ή ζωγραφική άρχιζε ν' άπομακρύνεται άπό την άναπαράσταση τού όρατου κόσμου. Έτσι είχαμε τά κολλάς τών φουτουριστών και τών κυβιστών. τά όμπζέ τών σουρρεαλιστών, τó πόν-άρτ, τά συνετικ και τά λουμινέ. Όλ' αυτά τά συμπτώματα άποδεικνύουν, πώς οι ζωγράφοι δεν θέλανε να δραπετεύσουν άπ' την πραγματικότητα και προτιμούσαν να διαλύσουν μιὰ ζωγραφική, πού με την τεχνική της τούς είχαν άποκόψει την έπαφή με τόν γύρω τους κόσμο. Με τά παραπάνω μέσα όμως δεν κατάφεραν να δείξουν μιὰ στάση άπέναντι σ' αυτόν τόν κόσμο, να ύποβάλουν την γνώμη τους γι' αυτόν — πράγμα πού ή ζωγραφική μπορεί να τó καταφέρει.

Έκεί πού φτάσαμε, ή πρέπει να καταργήσουμε τή ζωγραφική ή, μιὰ και άποκλείεται ή έπιστροφή σε νεκρές τεχνικές, ν' άγωνιστούμε για μιὰ καινούργια τεχνική. Τώρα, τó άν είναι δυνατό οι ζωγράφοι να φτάσουν σε μιὰ καινούργια τεχνική, πού να τούς ξανασυνδέσει δημιουργικά με την πραγματικότητα, αυτό μόνον οι ίδιοι μπορεί να τó άποδείξουν με τά έργα τους.

Σ' αυτά πού γράφω παραπάνω, έπειδή άπειθύνομαι στους ειδικούς, έπαναλαβαίνω πολλές φορές τή λέξη τεχνική: Τό ζωγραφικό έργο είναι μιὰ ανθρώπινη κατασκευή, πού για να πραγματοποιηθί έχει ανάγκη — όπως όλες οι ανθρώπινες κατασκευές — πρώτα - πρώτα άπό μιὰ τεχνική. Αυτή είναι τó μέσο, ή ζωγραφική, ό σκοπός. Άλλα και ή ζωγραφική είναι ένα μέσο, πού μπορεί να συμβάλει στον ανθρώπινο πολιτισμό. Ό ίδιος ό πολιτισμός, τέλος, είναι ένα μέσο, πού θάπρεπε ναίχει για σκοπό του την έξυπνέρευση τής ανθρωπότητας.

ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ ΔΙΑΜΑΝΤΟΠΟΥΛΟΣ

Γεννήθηκε τὸ 1914 στὴ Μαγνησία τῆς Μ. Ἀσίας. Μὲ τὴ Μικρασιατικὴ καταστροφὴ τοῦ 1922 ἦρθε στὴν Ἀθήνα. Ἐδῶ τέλειωσε τὸ γυμνάσιο δείχνοντας μεγάλο ἐνδιαφέρον γιὰ τὶς θετικὲς ἐπιστῆμες, τὴ φιλοσοφία καὶ τὶς πλαστικὲς τέχνες. Ἀπ' τὸ 1931 μέχρι 1936 σπούδασε ζωγραφικὴ στὴν ΑΣΚΤ ἔχοντας γιὰ δασκάλους τὸν Μπισκίνη καὶ τὸν Παρθένη.

Μετὰ τὶς σπουδὲς του μελέτησε τὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ, τὴν βυζαντινὴ καὶ τὴν λαϊκὴ τέχνη στὴν Ἑλλάδα. Καὶ στὸ ἐξωτερικὸ (Παρίσι, Ρώμη, Νεάπολη) τὴν ἑλληνορωμαϊκὴ ζωγραφικὴ, τὴν ἀναγέννηση, τὸν ἐμπρεσιονισμό, τὴν τέχνη τοῦ 20οῦ αἰῶνα, τὶς τέχνες τῶν ἀνατολικῶν λαῶν, τῶν ἐρυθροδέρμων καὶ τῶν ἀφρικανῶν.

Ἡ πρώτη του ἀτομικὴ ἐκθεσὴ ἐγίνε στὸ "Ἄσυλο Τέχνης τὸ 1931 μὲ ἔργα ποὺ εἶχε δουλέψει σὰν μαθητὴς στὸ γυμνάσιο. Τὸ 1934 παρουσίασε σκηνογραφίες σὲ παραστάσεις τῆς Λαϊκῆς Σκηνῆς τοῦ Κοῦν.

Ἀπ' τὸ 1943 μέχρι 1946 συμμετέχει σὲ ὁμαδικὲς ἐκθέσεις ποὺ γίνονται στὸ Μουσεῖο, στὴ γκαλερί τῆς Κάς Μῶρ, καθὼς καὶ σὲ ἀντιπροσωπευτικὴ ἐκθεσὴ Ἑλληνικῆς Τέχνης ποὺ ὀργανώθηκε στὴ Βασιλικὴ Ἀκαδημία Τεχνῶν τοῦ Λονδίνου. Τὸ 1947 παίρνει μέρος σὲ ὁμαδικὴ ἐκθεσὴ γυμνοῦ τῆς γκαλερί «Ρόμβος» καὶ τὸ 1949 στὴν ἴδια αἴθουσα ὀργανώνει μεγάλη ἀτομικὴ του ἐκθεσὴ μὲ ἔργα ζωγραφικῆς, γλυπτικῆς καὶ κεραμικῆς. Τὸ 1964 συμμετέχει — μὲ παλιὸ του ἔργο — στὴν ἐκθεσὴ «Ἀφιέρωμα στὴν Κύπρο» τῆς Στέγης Γραμμάτων καὶ Τεχνῶν.

